

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการส่งเสริมสินค้าไหมไทย.(2526). **ผ้ามัดหมี่**. กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.
- คุรุสภา. (2506). การประชุมพงศาวดารภาค 3 และภาค 4 เล่ม 3. กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา.
- _____. (2506). พงศาวดารล้านช้าง. กรุงเทพฯ : องค์การค้าคุรุสภา.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2551). **การวิจัยเชิงคุณภาพทางมานุษยวิทยา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภัทร จันทวิช และคณะ.(2540). **ผ้าพื้นเมืองอีสาน**.กรุงเทพฯ : สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.
- ถวิล เกษรราช. (2512). **ประวัติผู้ไทย**. พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์
- ทองสมุทร โดเรและสมหมาย เปรมจิตต์ .(2539). **บันทึกการเดินทางในลาว ภาคหนึ่ง พ.ศ. 2438**. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นันทวัน บุญยะประภัสร์ และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (2539). **สมุนไพรไม้พื้นบ้าน(1)**. กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.
- บุญญา อนุสรณ์รัชดา.(2540). **การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และระยะการเจริญเติบโตที่เหมาะสมของครามในการสกัดสีธรรมชาติ**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2554). **ไทดำเมืองแกลง ทรงดำถิ่นสยาม จากหนองแอดถึงหนองปรัง**. กรุงเทพฯ : อินทนิล.
- เบ็ญจมาศ มาประณีต. (2546). **ผ้าไหมแพรวา มรดกล้ำค่าของชาวภาพลันธุ์**. ภาพลันธุ์ : ภาพลันธุ์การพิมพ์.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2554). **ไขคำแก้วคำแพงพินิจวรรณกรรมไทย-ไท**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปิยะดา สุวรรณ และศรีนยา ราชชัย.(2556). **การเตรียมน้ำย้อมครามจากใบเปือก**. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ปราชญ์สกล ช่วยสุดสกุลชัย.(2552). **การศึกษาคุณสมบัติย้อมแบบที่เรียบริเวณใต้วงแขนของผ้าย้อมคราม**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ผกา มาศ คำนวล และศันสนีย์ ลุนลา. (2556). **การสกัดอินดิโกบลูจากใบเปือก**. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- พระราชรัตนมงคล.(2546). **ตำนานผู้ไทย**. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์
- พระโพธิวงศาจารย์ (อ้วน ตีสโล). (2515). **ลัทธิธรรมเนียมต่างๆ เล่ม 2 ภาคที่ 18**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บรรณาการ.

ไพศาล คงคาอุยฉาย. อรุณศิริ ชิตางกูร และเฉลียว หมัดอื้อ . (2543). **การพัฒนาเทคนิคการย้อมไหม ด้วยสีธรรมชาติจากครามและครั่ง**. กรุงเทพฯ : รายงานวิจัย. ภาควิชาวิศวกรรมเคมี

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยศ สันตสมบัติ. (2544). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เรื่องเดช ปิ่นเชื่อนชิตย์.(2531). **ภาษาถิ่นตระกูลไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

วีระศักดิ์ อุดมกิจเดชา. (2543). **วิทยาศาสตร์เส้นใย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2535). “ความเชื่อเรื่องแกนในไต่ดำ ศาสนาตั้งเดิมของคนไทย” **ศิลปวัฒนธรรม**.

กรุงเทพฯ : มติชน.

ศิริพร ณ ถลาง.(2542). **ชนชาติไทยในนิทาน : แลลอดแวนคติชนและวรรณกรรมพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ:มติชน.

_____. (2552). **ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่2.

กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ และคณะ. (2548). **การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอพื้นบ้าน กรณีบ้านแพรวา นิคมสร้าง**

ตนเองลำปาว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุกัญญา สุฉฉายา. (2549). **พิธีกรรม ตำนาน นิทาน เพลง : บทบาทของคติชนกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร ปิติพัฒน์.(2544). **ศาสนาและความเชื่อไทดำ ในสิบสองจุไทย ประเทศเวียดนาม**. กรุงเทพฯ: คณะสังคม

วิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

_____. (2546). **ศาสนาและความเชื่อไทดำในสิบสองจุไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม**.

กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.

อนุমানราชธน,พระยา. (2522). **ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต**. กรุงเทพฯ : ศยาม.

อนูรัตน์ สายทอง. (2545). **การพัฒนาชุดความรู้ของภูมิปัญญาชาวไทยอู่ด้านสิ่งทอ**. สกลนคร : สถาบันราช

ภัฏสกลนคร.

_____. (2555). **ไหมย้อมครามธรรมชาติ**. วารสารวิทยาศาสตร์ ม.ข. 40 (2) 423 - 435 (2555)

อนูรัตน์ สายทอง ฐิติรัตน์ แวนเรืองรอง และอำนาจ สุนาพรหม. (2556). **การพัฒนารูปแบบฝ้ายย้อมคราม**

สำหรับคนรุ่นใหม่. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อรไท ผลดี. (2543). **ลวดลายพรรณพฤกษาในผ้าไทโบราณ**. **แพชั่นผ้าไทยเล่ม1. หญิงไทยฉบับพิเศษ**.

กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ.

อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. (2552) **สิ่งทอกับการป้องกันรังสียูวี : กรณีศึกษาในผ้าฝ้ายย้อมคราม** กรุงเทพฯ : คณะ

เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- Mr. Tomoyoshi MANABE and Mrs. Teresa KOBOYASHI. (2555). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การย้อมสีครามธรรมชาติไทยและญี่ปุ่น วันที่ 6-8 สิงหาคม 2555 โดยศูนย์วิชาการและเทคโนโลยีสิ่งทอพื้นบ้าน (ฝ้ายแกมไหม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Jenny Balfour Paul. (1998). **Indigo**. London : British Museum Press. 89-100
- Kim, Ji-Hee, (1998). "Traditional Dyeing Process with Natural Indigo in Korea". **Revival Natural Indigo dye**. Sept. 20-29. Department of Industrial Promotion. Ministry of Industry. 19
- Kun Lestari WF. (1998). "Dyeing Process with Natural Indigo : The Tradition and Technology." **Revival Natural Indigo dye**. Sept. 20-29. Department of Industrial Promotion.
- N. Meksi. et al. (2007). " Cotton dyeing by Indigo white the Borohydride process: Effect of some experimental conditions on indigo reduction and dyeing quality." **Chemical engineering journal** 131(2007) 187-193.
- Nguyen Van Huy . (2006). **Tai Textile in the Mekong region : Continuity and change**. Hanoi : Vietnam Museum of Ethnology.
- Prosea Bogor, (1992). Dye and tannin producing plants. **Plant Resources of South –East Asia No.3**. P. 81-83. R.H.M.J. Lemmens and N. Wulijani-Soetjijpto.(Editors) 81-83
- Yoshiko Minami, et. al. (1997). β - Glucosidase in the Indigo plant : Intracellular Localization and Tissue Specific Expression in Leaves. **Plant Cell Physiol**. 38(9) :1069-1074
- Yoshiko Iwamoto Wada, et al. (1999). **Shibori : The Inventive Art of Japanese Shaped Resist Dyeing**. Tokyo : Kodansha International. 277-283
- Young –A. Son, et al. (2005). Indigo adsorption properties to polyester fibers of different levels of fineness. **Dyes and pigments**. 65 (2005) 137-143.
- Victoria Djahanshahi Afshe. (1998). "Indigo in Iran." **Revival Natural Indigo dye**. Sept. 20-29. Department of Industrial Promotion.
- Weavers Studio. (1998). "Indigo." **Revival Natural Indigo dye**. Sept. 20-29. Department of Industrial Promotion.

บุคลากรกรม

- กลินแก้ว ปิคุณ. **ช่างซ่อมกลุ่มท่อฝ้าย้อมครามบ้านดอนกอย.** ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร อายุ 47 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่กลุ่มอ้อมครามบ้านกุดแฮด อ.กุดบาก จ.สกลนคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2556.
- คำสอน สระทอง. **ช่างทอผ้าไหมแพรวา.** อายุ 74 ปี. (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) ภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านโพน ต.บ้านโพน. อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2555.
- แดง ไม่ทราบนามสกุล. **หญิงสูงอายุ.** อายุ 71 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง และภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านนาคุ้ม ตำบลเมืองซอ จังหวัดไลเจา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2555.
- ตือ ไม่ทราบนามสกุล. **ผู้สูงอายุในชุมชน.**อายุ74 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง และภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านปาด ตำบลเมืองจุ่ม จังหวัดเขินลา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2555.
- ถวิล อุปรี. **ประธานกลุ่มท่อฝ้าย้อมครามบ้านดอนกอย.** อายุ 47 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่กลุ่มอ้อมครามบ้านดอนกอย ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2555.
- ปู่ ไม่ทราบนามสกุล. **หัวหน้ากลุ่มอ้อมครามบ้านละหาน้ำ.** อายุ 50 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง และภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านละหาน้ำ เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อ วันที่ 13 มกราคม 2556.
- เปิง ไม่ทราบนามสกุล.**ช่างทอผ้าพื้นเมือง.**อายุ 60 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทองและภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านนาแดน จังหวัดเตียนเบียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อ วันที่ 14 ตุลาคม 2555.
- มอนแก้ว จันทสโร.**หมอเหยา.** อายุ 87 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) ภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้าน คำพอก ต.โนนยาง อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2555.
- สงบบัณฑิต ยศมันคง. **ผู้อำนวยการบริษัททงละหาศิลป์.** อายุ 53 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทอง และภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่บริษัททงละหาศิลป์ เมืองไกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2556.
- เอน ไม่ทราบนามสกุล. **ผู้สืบสายสกุล.** อายุ48 ปี (เป็นผู้ให้สัมภาษณ์) อนุรักษ์ สายทองและภูวดล ศรีธเรศ (เป็นผู้สัมภาษณ์) ที่หมู่บ้านนาแดน จังหวัดเตียนเบียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อ วันที่ 13 ตุลาคม 2555.

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ (ภาษาไทย) นางสาวอนูรัตน์ สายทอง (Miss Anurat Saithong)
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน -
3. ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โทรศัพท์/โทรสาร 042970029
E-mail anuratkramblue@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา
 - 5.1 การศึกษาบัณฑิต สาขาเคมี 2522 จาก มศว. มหาสารคาม
 - 5.2 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนเคมี 2526 จาก ม.เชียงใหม่
 - 5.2 Certificate. Oct 1990 – March 1992. Okayama University, Japan
 - 5.3 Certificate. March – April 2003. UTS Sydney, Australia
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ยุทธศาสตร์การพัฒนา
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ : ระบุสถานภาพ
 - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย
 - 1.) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย ครามและผลิตภัณฑ์คราม (2551-2554) โครงการย่อย (1) การคัดเลือกพันธุ์ครามและพืชให้สีคราม (2) การพัฒนาเทคนิคการทอผ้าและการแปรรูปที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ผ้าครามในกลุ่มจังหวัดสนุก (3) การสร้างมาตรฐานสินค้าผ้าย้อมคราม จังหวัดสกลนคร
 - 2.) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย ผู้ศึกษา (ปีงบประมาณ 2555) โครงการย่อย (1) ตามรอยผู้ไทไปศึกษาผ้าย้อมคราม (2) ย้อนรอยประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผู้ไท
 - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบผ้าย้อมครามสำหรับคนรุ่นใหม่ (ปีงบประมาณ 2554)
8. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว
 - 2541 – 2543 การผลิตสีครามจากต้นคราม (เดี่ยว)
 - 2543 – 2545 การพัฒนาชุดความรู้ของชาวไทญ้อด้านสิ่งทอ (หัวหน้าโครงการ)
 - 2544 – 2545 การเตรียมสีครามจากครามผง (เดี่ยว)
 - 2546 – 2547 ชุดโครงการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ระดับชุมชนของผ้าทอพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หัวหน้าโครงการย่อยของแผนงานวิจัย)
 - 2548 - 2549 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวัตถุดิบและกระบวนการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน บ้านวาใหญ่ อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร (หัวหน้าโครงการ)
 - 2548-2550 การสัมมนาเทคนิคการเตรียมสีครามและย้อมสีครามธรรมชาติ (หัวหน้าโครงการ)
 - 2550-2551 การศึกษารูปแบบการใช้งานและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากสีย้อมคราม (ผู้ร่วมวิจัย)
 - 2552-2553 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครามแบบยั่งยืน (ผู้ร่วมวิจัย)

9. โครงการวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และสถานภาพในการทำวิจัย

2544 การผลิตสีครามจากต้นคราม

2545 พัฒนาชุดความรู้ของชาวไทญ้อด้านสิ่งทอ

2549 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวัตถุดิบ และกระบวนการผลิตผ้าทอพื้นบ้าน บ้านวาใหญ่

อ. อากาศอำนวย จ. สกลนคร

2551 การสัมมนาเทคนิคการเตรียมสีครามและย้อมสีครามธรรมชาติ

2553 การพัฒนาเทคนิคการทอผ้าและการแปรรูปที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ผ้าครามในกลุ่มจังหวัดสนุก

2556 การพัฒนารูปแบบผ้าย้อมครามสำหรับคนรุ่นใหม่

10. งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อแผนงานวิจัย และ/หรือโครงการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้

ทำการวิจัยคล้วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด...

(ภาษาไทย) การศึกษาชนิดและจำนวนแบคทีเรียที่มีผลต่อการรีดิวซ์สีครามในน้ำย้อม (ผู้ร่วมวิจัย)

(ภาษาอังกฤษ) The Type And Number of Bacteria for Reducing Indigo dye in The Indigo Dye Solution